DE EO

QVOD IVSTVM EST CIRCA CAPTIVORVM REDEMTIONEM,

SVB PRAESIDIO

PETRI MVLLERI,

ICTI, CONSILIARII SAXONICI, CVRIAE PROVINCIALIS, SCABINATVS ET FACVLTATIS IVRIDICAE ASSESSORIS, NEC NON PANDECTARVM PROFESSORIS PVBLICI,

IN ACADEMIA SALANA

D. XXVIII. IVNII A. MDCXC.

PVBLICE DISPVTAVIT

IACOBVS HENRICVS CRVSIVS,

MINDA - WESTPHALVS.

IENAE

REC. LITTERIS IO. BERNH. HELLERI, 1740.

Digitized by Google

Digitized by Google

Q. D. B. V.

PRAEFATIO.

Quamvis ſecundum ſtatum & conditionem, quam homines habent à natura nulla alia accedente diſpoſitione legis, omnes mortales ſint æquales *arg. l. 32. ff. de R. J.* & à natura ipſa libertas omnibus hominibus conferatur; attamen hoc jus naturæ adeo immutabile non eſt, ut hominibus adimat jus ſive facultatem ſtatum illum liberum cum ſervili immutare, ſed potius liberum relinquat homini, libertate ſua uti, item abuti, eam ſartam tectam conſervare, eam itidem pro lubitu alienare, ſeque ipſum in miſerrimam addicere ſervitutem. *Vid. §. 4. Inſt. de Jur. perſon.* Guilh.

Digitized by Google

Grot. *de princ. jur. nat. c. 2. §. 8. ibidemque annotata* D. Simon. Hinc factum, ut jure Rom. liberum cuique fuerit pretii participandi cauſa ſe ipſum, quaſi ſervum alienare, *arg. cit. §. 4. junct. l. 5. §. 1. ff. de ſtat. homin. l. 21. eod.* Imo jure Gentium introductum, ut hoſtes devicti in duram redigantur ſervitutem *cit. l. 5. §. 1. ff. de ſtat. hom.* adeo ut victoribus idem jus, quod in ſervos domini habebant, etiam competeret in captivos; hinc habebant jus vitæ ac necis in illos, poterant pro lubitu eos tractare & quicquid acquirebant captivi omnia ſicuti ſervi acquirebant victori ſive Domino ſuo, imo nulla perpeſſio erat, quæ non impune illis imponebatur. Add. Hug. Grot. *in incomp. tract. de J. B. ac Pac. lib. 3. c. 7. §. 3. & c. 4. §. 6. & ſeq.* Quis exinde non videt tum temporis nihil ſervitute vel captivitate fuiſſe triſtius, nihil miſericordia dignius? Cum autem poſtmodum Gentibus præſertim moratioribus valde inhumanum, imo nefas viſum fuerit, arma ſubmittentes in duram perducere ſervitutem & per conſequens illos occidere, ideo factum eſt, ut ſervitus plane ſublata fuerit, (quod ſi credendum Bodino *1. de Rep. 5. Ann. Chriſti 1200. id factum eſt*) adeo, ut noſtro tempore Chriſtiani, tam

Digitized by Google

tam Eccleſiæ Orientalis, quam Occidentalis, tam inter ſe, quam in ſenſu reciprocato ſe invicem in ſervitutem non redigant. Add. Grot. *in laudato opere de J. B. & P. l. 3. c. 7. §. 9. junct. c. 9. §. fin.* Hæc quæ dicta ſunt etiam obſervantur inter. gentes barbaras, puta Mahumedanos, illos enim ſe invicem in ſervitutem non trahere certum eſt. Aliter dicendum eſt, ſi Chriſtiani contra Mahumedanos & vice verſa bella gerant, illo enim caſu utique captivi fiunt ſervi. Vid. Magnif. Dn. Struv. *S. J. C. Ex. III. th. 21.* Lauterbach. *in Compend. Jur. ad tit. de capt. & poſtl. rev. junct. tit. de ſtat. homin.* Cum itaque, uti dictum, hodie modeſtius cum captivis agant Chriſtiani inter ſe collati, ideo Chriſtianorum captivi non fiunt ſervi, etiamſi in juſtiſſimo capti fuerunt bello, Bartol. *in l. 24. in fin. de captiv. & poſtl. reverſ.* Huſanus *tract. de hom. propr. c. 1. n. 40.* nihilominus tamen competit victoribus captivorum detentio, donec vel permutentur cum aliis captivis, vel ſoluta aliqua pecuniæ ſumma liberentur. Et quanquam antiquis Romanorum moribus uſitatum non erat, captivos redimere, uti conſtat ex Livio *l. 22. c. 59. 61.* Horat. *Carm. l. 3. Od. 5. & apud* Eutropium *lib. 3.*

& Hannibali, qui Romanis captivos, ut redimerentur, obtulit, à Senatu eſt reſponſum : Eos cives non eſſe neceſſarios, qui cum armati eſſent, capi potuiſſent. Add. Puffendorff. *de jur. nat. & gent. l. 4. c. 6. §. 14.* Quamvis etiam facillime ignaviæ ſuſpicionem incurrant tales captivi : Attamen hoc in paſſu magis humanitati & clementiæ quam acerbitati inſiſtendum putamus, præſertim ſi conſtat eos non ob ignaviam aut negligentiam, ſed potius ob multitudinem hoſtium aut aliud infortunium in talem miſeriam deductos eſſe. Hinc non immerito ab Ambroſio captivos redimere maxime ab hoſte barbaro præcipua & ſumma liberalitas vocatur. Vid. venerandus Dn. Parens Jacob Andreas Cruſius *piæ memoriæ in Opuſc. pol. jur. hiſt. pag. 5. n. 13. & ſeqq.* imo inter miſericordiæ & dilectionis opera & ſpecimina refertur, quadratque huc illud Ovidii *2. de Ponto*

Regia, crede mihi, res eſt ſuccurrere lapſis :
Conveniens homini eſt hominem ſervare voluptas.

Qua-

Quapropter cum hæc omnia per ſe ſint clara, tota vero die, præſertim hiſce temporibus, ubi omnia ab oriente usque ad occidentem bello fremunt, ubi tympanum ſtrepit, & è contra pax aurea innumeris triumphis alias potior exulat, cum inquam, hocce tempore ſæpiſſime illud contingat. Hinc cum ante diſceſſum meum ex florentiſſima Salana certo mihi propoſuiſſem ſpecimen quoddam ſtudiorum meorum conſcribere, diu autem dubio ponderaviſſem animo, quamnam materiam aſſumerem, tandem nulla adeo mihi arriſit magis, quam hæc quæ agit *DE EO, QVOD JVSTVM EST, CIRCA REDEMPTIONEM CAPTIVORVM.* Placuit, inquam, mihi hæc materia, non ideo, quod aliæ inſignes non eſſent, in quibus ingenii mei vires exerceri poſſent, ſed quod in ſpecie hæc materia ſit ſubtiliſſima & non ſolummodo in jure Civili & Canonico, verum etiam in Jure Feudali & Publico ſatis ſit fundata. Libentiſſime autem fateor, quod in elegante hac materia ſaltem controverſias illuſtriores delibaverim. Interim tamen, hanc diſſertationem in VI. capita diviſi, ita, ut I. capite fiat evolutio vocabulorum, quæ in rubrica conſpiciuntur,

Digitized by Google

untur, & deſcriptio rei exhibeatur. II. Tractetur, quisnam de jure captivos redimere teneatur. III. Quinam redimantur. IV. Quibus modis fiat redemtio captivorum. V: Effectus redemtionis captivorum, & VI. deſcribantur Contraria & Affinia. Huic qualiquali labori ut ex alto felices ſucceſſus largiatur SVMMVS DEVS, eſt quod etiam atque etiam humillima devotione ab ipſius DIVINO NVMINE contendo. DIVINO ergo fretus AVXILIO rem ipſam aggredior.

Digitized by Google

CAPVT I.

TRACTAT

GENERALIA,

ſcilicet

Evolutionem nominum & Definitionem.

SVMMARIA.

I. Inveſtigatiò nominis neceſſaria eſt. II. Unde dicatur jus & juſtum. III. Unde Redemptio. IV. Unde Captivi deriventur. V. Deſcriptio Redemtionis Captivorum. VI. Qui per hoſtes intelliguntur.

Th. I.

Tametſi non opus haberem prolixa verborum & nominum, quæ in rubro continentur, deſcriptione, ſiquidem per ſe ſatis ſuperque pateſcunt, ne tamen in principio ſtatim non ſolummodo Philoſophorum ſed & JCtorum monita plane deſpicere videar; hinc non incongrue me facturum arbitror, ſi ab Etymologia & vocabulorum notatione initium faciam. Siquidem apud omnes conſtat, quantum veteres JCti tractatum de re aliqua ſuſcepturi in inquiſitione vocum fuerint ſolliciti: Videri in hanc rem poſſunt LL. notiſſimæ. *l. 1. ff. de juſt. & jur. l. 1. ff. de reb. cred. l. 1. ff. de pact. l. 1. §. ff. de tutor. Add. princ. Inſt. de libertin. & paſſim.* Et certe derivationi vocis magnam ineſſe vim magnamque efficaciam, ita, ut etiam aliquando argumentari ab ea liceat, apud omnes procul dubio con-

ſtat. Vid. D. Nicol. Everhardus à Middelburgo *in Locis argumentorum legalibus loc. 3. n. 1.* Wiſſenbach. *in Comm. ad tit. ff. de V. S. diſput. 1. in princip.* Bartol. *in l. omnes populi 9. ff. de juſt. & jur. num. 59.*

Th. II. Nullas vero hic necto moras circa inveſtigationem voculæ juris, ne rem à pluribus jam ante ſæpiſſime actam agere & crambem bis, imo centies coctam apponere videar. Saltem ſufficiat mihi ſcire Jus à Juſtitia appellari, decidente hoc ipſum Ulpiano *in l. 1. ff. de juſt. & jur.* quam legem incidenter explicavit Venerandus D. Parens Jacob Andreas Cruſius piæ memoriæ *in tractat. de Præcedentia Lib. 4. c. 31. n. 16.* Interim non diffiteor miram fuiſſe litem circa derivationem juris inter JCtos, quos diſtinctione quadam non contemnenda conciliare conatus eſt D. Simon. *in not. ad Gvilb. Grot. c. 1. §. 2.* Vid. Rebhan. *in bodogeta juris chart. 2. clim. 1. parallel. 8.* Add. Hug. Grot. *in incomparabili opere de J. B. ac P. in Proleg. n. 11.* Diſtinctionem juris ab æquitate vid. apud Nicol. Perottum *in flor. lat. lingv. pag. 801. & ſeqq.* Hic per juſtum nihil aliud intelligo, quam id quod regulæ moralitatis convenit. Quænam autem hic regula moralitatis denotetur, haud difficile erit intellectu, ſc. regula actionum, quæ vocantur moralium, dicitur vel conſcientia vel recta ratio, vel natura rationalis ut rationalis, vel lex æterna. Quamcunque aſſerueris ex his me haud invito fiet; quippe qui ſtatuo juſtum eſſe, quod naturæ rationali & ſocietati, qua tali convenit.

Th. III. A redimere derivari *redemtionem* in propatulo eſt, verbum autem redimere modo ſimplicis ſui ſignificationem habet, *teſte* Cicerone, ubi dicit: *Qui merces redimunt, ut ſtatim vendant & iterum Philippic. Domum*

non

Digitized by Google

non minoris, quam emit Antonius redimet, modo etiam accipitur pro eo quod eſt libero: unde qui injuſte vexantur, ſi per ſolutionem pecuniæ liberati fuerint, redemiſſe vexationem dicuntur. *add. l. 39. in princ. ff. de R. V. l. 12. ff. de jur. Codicill.* item qui alicui pœnæ obnoxii vel ab hoſtibus capti ſunt ſoluto pretio redimuntur, & de hac poſteriori ſignificatione intelligendi ſunt *tit. ff. & C. de captivis & poſtliminio reverſis & redemptis ab hoſtibus.* Hinc luce clarius apparet, me quoque hanc poſteriorem derivationem in hac Diſſertatione intellexiſſe.

Th. IV. *Captivorum* vocabulum derivatur à verbo capio, quod diverſas ſubit ſignificationes, modo enim ſumitur pro impedimento quodam; hinc mente capti dicuntur amentes, h. e., qui mentis compotes non ſunt, modo pro privatione: hinc capti oculis nominantur, qui officio oculorum h. e. viſu privati ſunt, inde Virgilius aliquo loco ita:

Aut oculis capti fodere cubicula talpæ.

modo etiam capti illi dicuntur, qui victi in bello & in poteſtatem noſtram redacti ſunt; Inde captivus, Germ. **ein Gefangener.** Hinc Juvenal. *Satyr. VII.*

Servos regna dabant, captivos fata triumphos.

& Terent. *He aut. act. 3. ſc. 3. v. 47.*

- - - *Dicam hanc eſſe captam è Caria.*
Ditem, Nobilem.

& hoc poſteriori ſignificatu vocem capere & captivum intelligo. Sedes autem hujus materiæ in corpore noſtro Juris Civilis uti theſ. præced. dictum, eſt *in tit. ff. & C. de captiv. & poſtlim. reverſ.*

Th. V. Explicatis ita breviter vel ſaltim delibatis rubricæ vocabulis, nunc absque interruptione ordo diſ-

putatorius me ad definitionem vel potius deſcriptionem invitat, præſertim cum ea jure optimo fundamentum, fax & anima totius tractationis dici poſſit, quaque bene percepta totum negotium rectius percipiatur teſte Gœd. *diſput. ad ff. x p.1. th.1. lit. a.* Unde etiam Cicero in Offic. ſuis recte admonet, diſputationem à definitione ſemper debere proficiſci. Add. cit. D. Nicol. Everhardus à Middelburgo *in loc. arg. legal. l.3. n.1.* Definiri autem vel potius deſcribi id quod juſtum eſt jus circa redemtionem captivorum poteſt, quod ſit *facultas liberandi eos, qui apud hoſtes ex bello juſto detinentur, civibus in Republica competens.*

Th. VI. Per Hoſtes autem (qui ſunt, quibus populus Romanus vel contra bellum publice indixit *l.118. ff. de V.S.*) hoc loco intelligo non ſolummodo milites ipſos, ſed etiam quaſcunque adverſæ Reipublicæ partes, ſive ſint Cives, ſive incolæ, ſive maſculi, ſive fœminæ, vel ſenes vel infantes, poſtquam & has perſonas jure belli interfici præclare probat Hug. Grot. *de jur. B. & P. Lib.3. c.4. §.9.*

CAPVT II.

Quinam de Jure captivos redimere teneantur.

SUMMARIA.

I. Sunt, qui ad redemtionem captivorum obligati ſunt obligatione naturali; alii obligatione civili. II. In prima claſſe ſunt Liberi, qui tenentur redimere parentes. Si hoc facere ceſſent, legitima privari poſſunt. III. Parentes. Quid ſi Liberi legitimam acceperint? Bona fideicommiſſis ſubjecta ad redemtionem captivorum alienari poſſunt. IV. Conjuges tenentur invicem ſe redimere. V. Sunt, qui aliquo modo naturaliter, ſed principaliter civiliter obligantur, uti eſt Vaſallus. Etiam ſua pecunia Domi-

Dominum captivum redimere obſtrictus eſt. VI. Quid ſi plures ſint Vaſalli, num omnes pro rata contribuere teneantur. VII. Num Dominus captivum Vaſallum redimere obſtrictus ſit? VIII. Subditi debent redimere Principem. IX. Num Princeps ſubditos? X. Etiam Syndicus à civitate liberandus.

Th. I.

Abſolutis ita generalioribus abſque multorum verborum circuitu ad rem ipſam me converto, ubi ſtatim in frontiſpicio non inutilis ſeſe offert materia enucleanda, ſcilicet quinam teneantur & obſtricti ſint captivos redimere; ubi boni ordinis gratia duas facio claſſes, unam eorum, qui ad redemtionem captivorum obligati ſunt obligatione naturali, alteram eorum, qui ad id obſtricti ſunt obligatione ſaltem civili.

Th. II. In prima claſſe, nempe eorum, qui naturaliter obligantur primo loco ſeſe offerunt *Liberi*, illi enim ante omnia tenentur Parentes, quorum perſona ſancta & reverenda eſſe debet *arg l. antepen. 9. ff. de obſeq. patron & parent.* captivos liberare, & quomodocunque poſſunt, redimere. Poſcit enim hoc pietas, requirit officium, poſtulat obſervantia, ipſa denique jubet honeſtas; cum totum corpus ſuum poſt Deum non ſolummodo patri, ſed etiam matri debeant. Hinc quamvis legitima jure naturæ filiis debeatur. *arg. l. 7. §. 1 ff. unde liberi. l. 10. ff. pro ſocio, l. 15. ff. de inoff. teſtam.* & ipſis nequaquam auferri poſſit ſine cauſa juſtiſſima. Vid. Weſenbec. *ad tit ff. de liber. & poſth. num. 4.* Schneidew. *ad § ſed quia 5. Inſt. de fideicommiſſ. heredit.* Tamen eo non obſtante, ſi parentes captivos non redemerint, eo caſu utique poſſunt legitima ſua imo Parentum ſucceſſione in totum privari,

 vari,

Digitized by Google

vari, uti conſtat ex *Nov. 115. c. 3. §. 13. Auth. ſi captivi C. de Epiſcop. & Cleric.* Et hoc etiam obtinet, ſi liberi ceſſaverint redimere Parentes per negligentiam, poſtea vero illi in captivitate decedant, tunc, quamvis animum habuerint ipſos redimendi, quia autem non feſtinaverunt eorum redemtionem citius procurare à ſucceſſione merito excluduntur, uti videndum *ex Alleg. Auth. C. de Epiſcop. & Cler.* Quamvis autem, uti conſtat, omne illud, quod aufertur indigno, ordinarie Fiſco applicetur *l. 8. §. 14. ff. de inoff. teſtam. & tot. tit. ff. de his, quæ ut indignis auf.* (qui titulus, an adhuc hodie in viridi ſit obſervantia, vide ſis Mevium *in dec. part. 5. dec. 153.*) Verum enimvero ſi aliquid aufertur illis, qui, cum poterunt, non redemerunt defunctum ab hoſtibus captum, illud nequaquam Fiſco, ſed potius Eccleſiæ civitatis, ex qua ortus eſt, applicatur, ita, ut quicquid exinde ad Eccleſiam perventum, illud omne captivorum redemtioni proficiat, *arg. Nov. dict. 115. c. 3. §. 13.*

Th. III. Quod dictum eſt obtinere in liberis, multo magis quoque obtinebit in *Parentibus*, cum ſecundum tritum: Amor non aſcendat, ſed deſcendat, & liberi dicantur, imo revera ſint viſcera & pars corporis Parentalis. Ideoque ſtatuimus, quod Parentes ſimiliter ſint obſtricti liberos ſuos redimere, & quod eadem pœna ſit ſtatuta parentibus, quæ liberis, ſi redemtionem parentum neglexerint *arg. ſæpius citat. Auth. ſi captivi in fin. C. de Epiſc. & Cleric.* Sed hac occaſione quæritur, quid juris ſit, ſi jam dum legitimam captivus filius à patre conſecutus ſit, an & eo caſu parens filium in captivitate ab hoſtibus detentum liberare cogatur? Reſpondet Godofredus *ad alleg. auth.* quod ſic; nam, inquit,

inquit, ut maxime legitimam filio captivo jam dederit, pietatis tamen officia in filium exercere cogitur. *Confer. prædict. Godofr. l. c.* ubi plures habet quæſtiones. Hoc, quod dictum, extenditur etiam ob favorem captivorum ad mulierem, ratione dotis, adeo, ut mater, tametſi de jure Civili dotem alienare nequeat, alienare tamen recte pro redemtione filii ſui captivi & captivorum ſuorum poſſit per *l. 20. ff. ſolut. matrim. dos quemadm. pet.* Hiſce præſuppoſitis recte concludo atque firmiter ſtatuo, Parentes, quanquam alius pro alio nequaquam teneatur *l. 3. C. ne uxor pro marito*, hoc prædicto tamen caſu teneri, & quidem naturaliter, ratio in eo latitat, quia in perſona filii parens quoque affligitur *arg. l. 8. in fin. ff. quod metus cauſa* & nullus affectus vincit paternum affectum. *l. 7. C. de cur. fur.* imo, quia ſemper patris intereſt, filium captivitatem & per conſequens ſervitutem non ſubire *l. 1. ff. de liberal. cauſ.* Præſertim cum ſatis ſuperque illis conſtet, quod eorum liberi per captivitatem feritati barbaricæ ac libidini hoſtium ſubjecti fiant, ſervilibus injuriis, contumeliis, probris, flagris denique obnoxii in compede & nervo vitam degere cogantur, uti eleganter loquitur Petrus Royzius *deciſ. Lituan. V. n. 445.* Incidenter hic notandum erit, quod, quando pater filium ab hoſtibus redemit, ſemper præſumatur illud ex cauſa pietatis feciſſe, nec ſolutum debeat conferri. *l. 17. C. de poſtlim. reverſ. & redempt. ab hoſt.* Et quamvis uti conſtare poteſt *ex l. fin. §. 2. & ſeq. Auth. res quæ. C. communia de legat. & fideicomm. junct. l. 69. §. 1. ff. de legat. 2.* Add. Gail. *2. Obſ. 137.* bona fideicommiſſis, pro familiarum Nobilium conſervatione conſtitutis, ſubjecta prorſus alienari prohibeantur, attamen ſi quæſtio ſit de re-

dimendo

Digitized by Google

dimendo filio captivo, tunc utique talia bona fideicommiſſaria alienari poſſunt, quo filius ab hoſtibus, barbaris præſertim & infidelibus captus primo tempore redimatur. Nam ſi res Eccleſiæ & ſacro cultui dicatæ ex hac cauſa piiſſima uti vocatur in *l. 36. in princ. C. de donation.* vendere & alienare permittitur, *arg. l. 21. C. de SS. Eccleſ.* Quanto magis res profanæ à privato alienari prohibitæ hoc caſu miſerabili alienari poterunt. Huc accedit, quod ſemper præſumatur, ſi parens ſciviſſet, filium ab hoſtibus capi, quod ipſe expreſſe diſpoſuiſſet bona ſua qualiacunque demum fuerint pro ipſius liberatione alienari debere. Add. omnino Philipp. Knippſchilt. *in tr. de fideicomm. fam. c. XI. n. 331. cum ſqq.* ubi ait, hoc publicæ utilitatis & pietatis Chriſtianæ rationem ſvadere. Quamvis autem uti ſæpius ſupra dictum per jus Civile magnus ſubſit favor redemtionis captivorum, ſicut & ſingularis eſt libertatis, attamen hoc non adeo crude intelligendum, ac ſi favor iſte adeo ſe extendat, ut alios etiam ſine ſuo facto ad iſtam obſtringat & redimentibus actionem ad lytrum vel alias pro redemtione impenſas tribuat, ſed cum grano ſalis interpretandum, ita ut redimentibus tantum jus quoddam pignoris in corpora redemtorum præbeat. *arg. l. 2. C. de poſtlim. reverſ. & redempt.* Ex quo habent redemtores jus & facultatem redemtos ſecum detinendi & ſi non reddunt ſolutum, obſequuis & operis eorum ad quinquennium utendi *add. l. fin. C. eod.* Hinc ſi contingat Parentes ob inopiam facultate redimendi filium deſtitutos eſſe, ſit autem aliquis, qui miſericordia ductus juſſu & mandato Parentum, filium redemit, eo caſu redemtori, ſi ſupra mandatum Parentum aliquid impendit, nulla contra

tra Parentes competit actio, ſed ſaltim in tantum, quatenus aut mandaverint aut promiſerint Parentes, adverſus eos competit actio. Quamvis enim Parentes humanitatem ſangvine dignam exerceant & ipſorum pietati conveniens ſit, curam habere liberorum captivorum, adeoque ipſis incumbere quoque videatur, redemtoribus liberorum ſuorum, omnem pecuniam quam impenderunt, reſtituere, attamen, cum redemtione liberorum parentum negotium ſimul non geratur, nec etiam ipſorum hoc ſit tale principaliter, ſed tantum per conſequentiam, ideo ad id ſaltim obligantur, in quod conſenſerunt & mandarunt. Vid. Mevium in *Deciſion. part. VI. Deciſ. 23. & 24.* ubi etiam elegantem caſum huc facientem enarrat & examinat, quo lectorem remitto.

Th. IV. Hoc quod dictum eſt extenditur etiam ad matrimonium, ſcilicet, ut ſi contingat *Maritum* ſive *Uxorem* in miſerrimam detrudi captivitatem, teneantur ſemet invicem ſoluto pretio liberare ac redimere. Et hoc ita ſtatutum eſt in favorem matrimonii: Inter conjuges enim omnium divinorum atque humanorum eſt communicatio, imo Deus T. O. M. ipſe tam arctam inter Conjuges ſocietatem & ad auxilia vinculum conſtrinxit, ut ſine impietate uxor non poſſit deſerere maritum, ubi ope ejus indiget & vice verſa: Hinc congruum eſt, ut utriusque fortunæ commodorum & incommodorum conjuges invicem ſint participes. Ideo, ſi maritus facit impenſas, redimendo uxorem à captivitate vel aliquem ex conſangvineis ſuæ uxoris, id computatur in dote, quia pium & etiam juſtum eſt, redimere captivos, præſertim ſe, & conſangvineos ſuos. Videatur Romulcius *in tract. de probib. alien. extr. famil. n. 140.*

C Th. V.

Digitized by Google

Th. V. Præterea in genere omnes, qui tenentur alere, tenentur etiam ex obligatione naturali redimere, cum hoc argumentum nempe de alimentis ad redemtionem captivorum ſit validiſſimum. Ideo prout pater filium, & contra, mater filium, & contra, frater fratrem, & ſororem, & contra in caſu extremæ neceſſitatis debent alimentare & ad hoc poſſunt compelli officio Judicis, & ex neceſſitate cauſativa, ita etiam merito compelli poterunt ad redimendum à captivitate, præſertim ſi aliter in libertatem captivi ſe vindicare non poſſint, quia eadem eſt ratio pietatis.

Th. VI. Abſoluta prima claſſe, videlicet eorum, qui naturaliter & ex inſtinctu ipſius naturæ obligantur ad redemtionem captivorum, ſtatim pervenio ad alteram claſſem, nempe de iis tractantem, qui, quamvis aliquo modo etiam naturaliter, ſed principaliter & civiliter ſaltem obligantur ad redemtionem captivorum. Ubi ſtatim ſeſe offert *Vaſallus*, hic enim utique ſciens Conjugem ſuam h. e. Dominum Feudi eſſe captivum apud hoſtes redimere & liberare eum tenetur, ſi hoc non fecerit, merito feudo privatur. Vid. Schneidewin. *p. 8. num. 76. epit. Feud.* ubi ait: quod cogatur pro redemtione Domini ab hoſtibus vel latronibus capti etiam abſque culpa vel dolo ſuo pecuniam contribuere. Hoc autem eo ſaltim caſu, quo ex bonis captivi lytrum non poteſt commode redigi, eſt intelligendum, tunc enim ſua pecunia Dominum redimere debet, ſin autem ſine ope Vaſalli pecuniaria poſſit liberari Dominus captivus, eo caſu non opus habet vaſallus pecuniam ſuam conferre; ſufficit enim vaſallum ſedulam adhibere operam, ut pecuniæ quantitas liberationi ſufficiens primo ſtatim tempore colligatur, ac Do-

minus

minus æquiſſimis, quantum fieri poteſt, conditionibus liberetur. Vid. Schneidew. *l. all. num. 80.* Magnif. Dn. Struv. *S. J. F. c. XI.* §. *14.* Quid autem obtineat, ſi ſua pecunia ſe redimere non poſſit Dominus & multos habeat vaſallos, an tum unus ſaltim adſtrictus ſit pecuniam ſolvere, an vero omnes pro rata contribuere teneantur? de illo vide præclare differentem & poſterius affirmantem Andream Kohl. *in tractat. de ſervit. Feud. part. 4. num. 40. & ſeqq.* Hoc autem non ita intelligendum, ac ſi Dominus liberatus & ad pingviorem fortunam perveniens non adſtrictus ſit lytrum pro eo ſolutum, vaſallis reſtituere, illud enim eſſet iniquiſſimum, ſed utique tenetur omne reſtituere ſecundum citat. Andream Kohl. *l. all. num. 50.* Hoc vero rurſus aliquam patitur limitationem, ſi enim modicum ſaltim vaſalli contribuiſſent, arbitror, eo caſu vix ac ne vix quidem repetitioni locum eſſe, cum modica non curet prætor. *l. ſcio. 4. ff. de in integr. reſtit.* Interim notari meretur, quod Vaſallus idem facere teneatur, quod faciunt liberi, niſi malit feudo privari: cum exhæredationis juſta cauſa præbere ſoleat juſtam cauſam privandi vaſallum feudo. *arg. c. 1. §. prædictis modis. quæ fuit prim. cauſa ben. amitt.*

Th. VII. Hæc quæ dicta ſunt de Officio Vaſalli erga Dominum in caſu redemtionis, illa quoque vice verſa intelliguntur in eo caſu, ſi vaſallus Domino ſerviens ſive militans ab hoſtibus fuerit captus. Si enim pecunia Vaſalli ſufficiens ſit ad liberandum eundem, tunc quamvis in cauſa Domini fuerit captus, tamen, quia ad hoc obſtrictus eſt vaſallus, Dominus jure nihil conferre debet; Hic enim ſervitiis militaribus utendo non eſt in culpa, ne quidem levi: utitur enim jure ſuo, cujus uſurpatio non

 habet

habet injuriam *l. 13. §. 1. ff. de injuriis.* Hac occaſione examinari poteſt factum Friderici Placidi Electoris Saxoniæ intuitu Conradi Kauffungii, cum enim prædictus Elector tum temporis grave cum Bohemis gereret bellum, & Kauffungus militum Dux & Imperator in bello iſto captus fuiſſet una cum Nicolao Pflugio, viro forti atque ſtrenuo, placuit Electori hunc Pflugium de ſuo ærario redimi, Kauffungo vero lytrum, quod ipſe perſolverat, non reſtitui. Quæritur, inquam hic an obſtrictus fuerit de jure Fridericus Elector Kauffungo pretium redemtionis reſtituere, cum in militia ipſius fuerit captus? Communiter diſtinctione hanc quæſtionem decidunt Autores, diſtingventes inter extraneum & ſtipendiarium militem, & inter vaſallum, & dicunt, quod hoc poſteriori caſu utique incumbat Principi redimere vaſallum, priori caſu vero non æque. Et talem militem mercenarium fuiſſe prædictum Kauffungum, proinde nec pretium redemtionis petere potuiſſe. Add. Heigius *2. quæſt. ſeqq.* Burger. *cent. 1. obſerv. 34.* Diſtinctionem quidem hanc non vitupero, ſaltim hoc aſſero, quod etiam poſteriori caſu ſcilicet ſi Kauffungus fuerit vaſallus, tamen Elector Fridericus non obſtrictus fuiſſet, Kauffungum redimere, quia ipſemet ſatis locuples ac dives erat, ad ſe redimendum, Confer. quæ ſupr. dixi h. theſ. in principio. Sin autem, ut ad priora revertar, contingat Vaſallum eſſe inopem, tunc æquitas ipſa jurisque Feudorum evidens ratio dictat, Dominum, cujus in ſervitio vaſallus ejusmodi calamitatem perpeſſus eſt, oportere ſua pecunia vaſallum redimere ſ. liberare. Vid. pluribus laudatum Andream Kohl. *part. VI. num. 19. & mult. ſeqq. add. c. 1. §. dominus. de forma fidelitatis.*

Th. VIII.

Digitized by Google

Th. VIII. Subditis quoque incumbit Principem, ſive ſuperiorem ſuum & qui habet τὸ κύριον in Republica, ſi quando accidat illum in bello ab hoſtibus captivum detineri, illis inquam incumbit Principem ſuum redimere, quoquo modo poſſint, imo cogi aliquando ad hoc pietatis & reverentiæ officium poſſunt, & quidem propter eminens Dominium. Si enim ſumma neceſſitate & utilitate Reipublicæ exigente poſſunt compelli ſubditi ad mutuandas Principi vel Reipublicæ pecunias, cum tamen mutuum ſit contractus juris gentium liberrimus. Vid. Dn. Parent Jac. Andream Cruſium piæ memoriæ *in Opuſc. polit. jurid. Hiſtoric. & quidem in tract. de præeminenti Dominio Principis. pag. 69. n. 1. & 2.* Si itidem licet Principi neceſſitate Reipublicæ id efflagitante ſubjectos etiam invitos ad vendendam rem ſuam cogere, quamvis nemo alias invitus ad rem ſuam vendendam vel diſtrahendam cogi poſſit, cum quilibet ſit & dicatur liberrimus moderator & arbiter rerum ſuarum *arg. l. 21. C. mandat.* Quanto magis poterunt ad id cogi ſubditi, ut Principem ſuum injuſte ab hoſtibus detentum redimant. An vero hoc caſu, redemto poſtmodum Principe, teneatur ille reſtituere pretium, quod pro ipſius libertate ſolutum eſt, ſubditis ſuis controvertitur. Putarem hanc quæſtionem diſtinctione ſequenti poſſe decidi, ſcilicet, ut ſi deſit, unde damnum reſarciatur, puta ob multitudinem privatorum, qui res ſuas ita perdiderunt, & quia damna talia plerumque ſunt infinita, quibus Fiſci & Principatus bona vix ſufficerent, ut, inquam, tali caſu Princeps ad compenſationem non teneatur. Videatur Petrus Gudelinus *in eleg. Comment. de jur. Pacis. cap. 7.* Si vero Principis ærarium ſufficiens ſit ad compenſationem, tali caſu utique dicen-

 dum,

Digitized by Google

dum, quod Princeps teneatur compenſare lytrum pro ipſius redemtione ſolutum.

Th. IX. Quicquid juris eſt in *Rege* ſeu Principe captivo, illud quodammodo, quoque juris eſſe in *Subditis* captivis, aſſero; Princeps enim utique tenetur ſubditos, ſi aliter in libertatem ſe vindicare non poſſint, redimere. Eſt enim eadem identitas rationis, cum ſit Pater Patriæ, & hic idem fere latitat amor, quem Parentes ſovent erga liberos. Hinc non immerito factum Mauritii Imperatoris apud Hiſtoricos valde improbatur, quod ille ipſe cum Chaganus Dux Avarum duodecim millia hominum & ſibi Mauritio ſubditorum ceperat, illos non modo non redemerit, verum etiam cum Chaganus non niſi unum nummum pro ſingulis, atque ubi non impetraret, dimidium ſaltem nummum exigeret, nec tale exiguum voluerit ſolvere: Quare etiam ira incitatus barbarus miſerrime omnes trucidavit.

Th. X. Cæterum ut huic capiti finem imponam; ſciendum quoque eſt, quod etiam captus civitatis ſive univerſitatis nomine, v. g. *Syndicus* &c. ab eadem redimendus ſit, imo quod ſocius ſocium ſocietatis cauſa captum redimere teneatur. *arg. l. 52. §. 3. & 4. ff. pro ſocio.* Atque ita quoque reſponſum & deciſum legitur in Conſultationibus Hollandicis *part. 3. Conſ. 224.* in Jur. Lubecenſ. *L. 1, tit. 5. art. 16.*

CAPUT III.

Quinam de Jure redimantur.

SUMMARIA.

I. Tam mulieres, quam viri recte redimuntur. An vero mulier poſ-

ſit

ſit officio Ducis fungi? Affirm. II. Milites ſtrenui, non vero ignavi & qui libenter ſe dederunt, redimuntur. III. Aliquando etiam milites ſtrenui non redimendi ſunt. IV. Concluditur illos ſaltem milites redimi, qui uti decet milites pugnarunt; Accenſenda tamen & hiſce mulieres, infantes & alia miſerabiles perſonæ.

Th. I.

Conſideratis perſonis, quæ obſtrictæ ſunt tam de jure naturali, quam Civili, captivos ab hoſte redimere, ſpectem neceſſum eſt, quinam de jure redimantur; Et ſtatim quidem non ſolummodo viri ſed etiam mulieres militantes recte redimuntur; Quamvis enim fœminæ ab omnibus officiis civilibus vel publicis ſint remotæ, *arg. l. 2. ff. de R. J.* & rariſſime contingat mulieres caſtra ſequi & ſicut viri militiam ſubire, quamvis quoque fœminas à rigore juris bellici ſublevare in multis ſexus debeat; Verum enim vero illud ſi accidat, utique æqualem cum viris ſortem ultro ſubire debent mulieres militantes, ſicut Amazonum exempla, ſi credendum Hiſtoricis, demonſtrant. An vero fœmina quandoque poſſit fungi officio Ducis & judicis hic incidenter quæritur. Et quanquam trita illa de mulierculis proverbia ſunt notiſſima: In mulierem & ignem incidere, æquale eſſe, imo nere, flere, nihil facere, eſſe proprium mulierum; Attamen, quia hæc in quamplurimis fallunt, ideo non erubeſco aſſerere, quod in defectum aliquando fœmina præeſſe bello poſſit. Exempla habemus in Debora, Jud. IV. Semirami Aſſyriorum Regina fortiſſima, in Eliſabetha Angliæ Regina. Vid. Caſſiodor. *l. 1. c. 2.* Maſſagetarum Regina Juſtina & noſtris fere temporibus in Chriſtina Sveciæ Regina aliisque.

Th. II.

Th. II. Cum vero regulariter bellum non geratur à ſexu mulieberi, ſed potius à virili, hinc etiam principaliter de poſteriori ſexu hic nobis quæſtio eſt: Certiſſimum autem eſt omnes illos, qui quantum in ſe fuit acerrime & uti milites decet dimicarunt, illos omnes redimi poſſe & debere. Hinc videmus, unicum hic latere favoris fontem, ſi neque per ignaviam neque per aliam culpam commiſerunt milites, ut in manus hoſtium venirent. Quamvis enim illud Livii ſit veriſſimum: Nulla virtute ſuperari virium humanarum modum. Verum hoc caſu ſerio examinari debet, an factum ſit, quod fortis fideliſque operæ ratio poſtulabat; præſertim cum facillime deſidiæ ac ignaviæ ſuſpicionem incurrere captivi poſſint. Vid. prooem. ſupra. Unde quoque apud Plautum, Philocrates, cum ex altera quoque parte quosdam captos intellexiſſet, pro ſolatio id habens, inquit

- - - - *Non igitur nos ſoli ignavi fuimus.*

Et Quintilianus in Declamat. 339. Longe feliciſſimum, inquit, in bellis eſt vincere: fortiſſimum, ſi victoria non detur, pro cauſa mori. Ille vero dicit, qui ſe inter virtutem hoſti dedit, qui abjectis armis paratas in vincula præbuit manus, quam tandem nobis ſpem in poſterum facit? Quæ ſpes in milite reſidua eſt, ſi nihil potius fuerit, quam capi? Hæc ille. Conferatur Hug. Grot. *de J. B. ac P. lib. 3. c. 21. §. 24.*

Th. III. Ex hiſce traditis facillime cuilibet conſtare poteſt, non omnem militem dignum eſſe, ut redimatur à Domino, ſcilicet, ſi, cum periculum nullum adeſt, ex timore injuſto ſeſe hoſti det; Cæterum aliquando evenit, ut ſine facto militis pravo non poſſit nec debeat miles redimi, exemplum habemus in permutatione capti-

captivorum, v. gr. poteſt evenire, ut captivi numero quidem utrinque pares ſint: Sed impares reliqua æſtimatione. Sit apud nos captivus aliquis Tribunus, qui conſilio & audacia Duci mereatur comparari, qui multa noſtris damna dederit & daturus credatur, an hunc ſtatim cum alio Locum tenente ſive Tribuno è noſtris captivo commutabimus? Crederem, quod non: An milites veteranos & experientiſſimos hoſtium cum tyronibus noſtris? Nequaquam; Hinc non raro videmus Duces, quorum opera multum hoſti commodare poteſt, usque dum bellum componatur, detineri. Videatur Feltmann. *Reſp. milit. 9. n. 71. ſeq.* Poteſt quoque accidere, ut captivi quidem pares ſint intuitu æſtimationis, impares vero numero, eo certe caſu non putarem ſalutare eſſe Reipubl. ſed potius valde pernicioſum paucos ſibi ſubditos & ab hoſte in captivitate detentos, cum permultis in ſuam poteſtatem redactis hoſtibus permutare, illosque adeo redimere.

Th. IV. Ex dictis tandem concludo, illos demum milites eſſe ſubjectum redemtionis, qui uti fortes decet, fortiter pugnarunt, ſaltim ex infortunio ſ. à multitudine hoſtium eo adacti, ut ſe dederint, hi, inquam, digni ſunt ut redimerentur à ſuperiore. Non tamen hoc ita accipiendum ac ſi hæc benignitas ſolummodo ſpectet ac pertineat ad milites, nec etiam ad infantes, mulieres & alias miſerabiles perſonas. Neutiquam: illæ enim, uti *theſ. 1. h. c.* dixi, utique debent redimi, & hoc ob favorem ſexus. Et quamvis Hoierus *ad art. 70. jur. milit. Brandenb.* ſcribat, belli morem eſſe, ut fœminæ non redimantur, verum cum hoc non ſatis probarit, tamdiu erit noſtra propoſitio vera, donec probetur contrarium. In hanc

D ſen-

Digitized by Google

ſententiam inclinans Ambroſius ita ſcribit: 2. *Offic.* 28. Quis eſt tam durus, tam immitis, tam ferreus, cui diſpliceat, quod homo redimatur à morte, fœmina ab impuritatibus barbarorum, adoleſcentulæ, vel pueruli, vel infantes ab idolorum contagiis, quibus mortis metu inquinabantur? Sic ille.

CAPVT IV.

Quibus mediis fiat redemtio.

SVMMARIA.

I. Multis modis redemtio captivorum procuratur. II. Pretium redemtionis definitur & quantum eſſe debeat, deſcribitur. III. Ad quod pretium cogi poſſint milites gregarii captivi, item præcones verbi divini militares: Die Feldprediger. *IV. Qu. An pretium præciſe debeat conſiſtere in pecunia numerata. V. Quid obtineat in Rege captivo, quem hoſtes antea non vellent dimittere, usque dum Regnum faciat tributarium. VI. Qu. An ſatius ſit pacem cum hoſtibus facere, ut captivi redimantur, an vero melius ſit bellum proſequi & captivos non redimere. Laus Pacis. VII. Quid juris ſit in cadaveribus captivorum, & an talia cadavera repetens antea hoſti teneatur perſolvere pretium pro iisdem. VIII. An ex pecunia ſecum occulta ſe liberare poſſit captivus ab hoſtibus. IX. Quid juris ſit, ſi captivus alienis nummis ab hoſtibus liberatus ſit, deſcribitur, & an eo caſu in ſervitute maneat deſcribitur. Quid obtineat & an pretium conventum antè mortem à captivo non ſolutum ab hærede debeatur? Ubi diſtingvendum. X. Qu. An Creditor, qui pecunia ſua debitorem ab hoſtibus redemit, privilegio prælationis gaudeat in concurſu creditorum?*

Th. I.

Breviſſime ita perluſtratis perſonis ſubjectum habile redemtionis conſtituentibus, conſequens erit, ut hocce

hocce capite examinem media, quibus redemtio captivorum procuretur; Procuratur vero redemtio captorum multis modis, aut enim captivi gratis dimittuntur *l. 5. junct. l. 11. C. de poſtl. reverſ.* aut virtute militari hoſtibus rurſus eripiuntur. *l. 12. C. dict. tit.* Add. Brunnemann. *ad h. l.* aut ſub cautione juratoria, vel etiam nuda repromisſione (auf Cavalliers Parole) dimittuntur, aut permutantur, aut denique ſoluto aliquo pretio redimuntur: De hoc poſteriori modo uti frequentiori hic mihi ſermo erit.

Th. II. Pretium vero redemtionis eſt illud, quo mediante à captoris poteſtate ſe liberant captivi, ſive pretium eſt, quod ex pacto ſolvitur hoſti capienti, eum in finem ut captivum reſtituat, ipſeque captivus à ſervitute hoſtili liberetur. *add. l. 20. pr. ff. de capt. & poſtlim. rev. junct. l. 16. C. eodem.* quam redemtionis ſpeciem barbari vocant Ranſonem, Græci λύτρον, Germani vero Ranßion. Quantum vero pretium hoc eſſe debeat, præciſe & accurate definiri non poteſt, præſertim in captivis Ducibus, cum illi utique majus pretium pendere ſoleant, quam milites gregarii. Inſigne hanc in rem eſt exemplum in Ulrico Duce Würtembergico, ille enim cum Anno Chriſti 1339. ex Comitiis Metenſibus, ubi honorifice habitus rediret, in itinere à Domino Vinſtingenſi absque ulla cauſa capitur & non niſi 100000. marcis argenti in lytron ſolutis dimittitur. Videatur Naucler. *Volum. 3. gen. 45. pag. 387.* De Henrico Archiduce Auſtriæ capto à Bohemo vid. apud Nicolaum Burgundum *l. 1. Hiſtor. Bavar. in calce ad. A. 1327.*

Th. III. Milites gregarios quod attinet, ſciendum, quod ad plus pretii ſolvendum cogi non poſſint, quam ipſorum bona æſtimantur, & tum ne quidem omnia bona ipſis adimantur, ſed relinquantur iſta, quæ ad ſu-

Digitized by Google

ſtentationem vitæ neceſſaria videntur. Confer. Grot. *de J.B. ac P. lib. 3. c. 14. §. 9.* Et quamvis Pyrrhus ducentos ex captivis ſine pretio remiſerit laudante hoc factum Cicerone, ut magni excelſique animi ſpecimen, & Tiberius Imperator Chriſtianus æqualem bonitatem & miſericordiam in Perſas exercuerit, hodie tamen hoc in uſu fere eſſe deſiit; & communiter in quolibet bello exorto pretium definiri ſolet, uti factum in bello Gallorum cum Hiſpanis in Italia, ubi eques redemtus quartam partem annui ſtipendii amittebat, & in bello quod Friſii An. 72. huj. ſec. gerebant cum Epiſcopo Colonienſi & Monaſterienſi, inter ipſos conventum eſt, ut præco divini verbi, & quidem militaris, ut vocant (ein Feldprediger) viginti thaleris redimatur. Vid. Feltmann. *in Reſponſ. milit. 9. num. 172. & ſeqq.*

Th. IV. Hic multæ & inſignes occurrunt quæſtiones reſolvendæ, & primo quidem quæritur: An pretium præciſe ſemper debeat conſiſtere in pecunia numerata, an vero in alia re poſſit conſtitui? Et certe nullum eſt dubium, quin poſterius affirmem. Sic conſtitutum eſt tam in jure Civili quam Canonico, res Eccleſiaſticas & ſacro cultui deſtinatas pro redemtione captivorum poſſe alienari, & in hunc uſum poſſe adhiberi, uti conſtat ex *l. 21. in fin. C. de SS. Eccleſ. Nov. 65. & Nov. 120. c. 9. junct. c. 10.* add. ex jur. Canon. *cauſ. 12. qu. 2. c. 13.* ratio in eo conſiſtit, quia Eccleſia, tanquam mater ſpiritualis, frangere & alienare vaſa ſacra debet, ut redimat filios ſuos ſpirituales, quoniam non abſurdum eſt animas ſive vitam & corpora hominum quibuscunque vaſis & veſtimentis præferri, uti eleganter dicit *l. cit. 21. C. de SS. Eccleſ.* Hinc tradit Victor *l. 1. de perſecut. Vandalor.* Carthaginenſem Epiſcopum, ut capti-

captivos à Vandalis & Mauris liberaret, vaſa aurea ſimul & argentea vendidiſſe.

Th. V. Quæritur porro hac occaſione, quid juris, ſi Princeps vel Rex capiatur in bello, & hoſtes eum nequaquam dimittere velint, quam ſi Regnum vellet facere tributarium, an eo caſu teneantur ſubditi hoc pactum inire, an potius Rex vel Princeps ita captivus ſalva conſcientia Regnum poſſit facere tributarium. Certe hanc in rem Inſigne habemus exemplum in Johanne Rege Galliæ, ille enim cum infeliciter prælialſet cum Eduardo Rege Angliæ, & hic in Anglia ipſum captivum detinebat, potius voluit in carcere permanere, quam poſtulata Eduardi Victoris Regis inire. Simile quoque exemplum apparuit duobus pene ſeculis poſt in Franciſco I. Galliæ Rege, hic nempe, cum in prælio victus & captus fuiſſet ab Imperatore glorioſiſſimo Carolo V. eidemque multæ, & quidem duriores offererentur conditiones, illum dixiſſe tradunt: ſe malle captivum mori, carere regno, filioque id relinquere, quam iniquis legibus oneratum ac diminutum recipere.

Th. VI. Quid autem dicendum de eo caſu: Capiuntur in bello multi, & quidem inſignes milites, vel etiam Duces ab hoſte, hi in ſumma miſeria & calamitate vitam degunt, abalienati ſunt jure civium, ſervique hoſtium facti ſunt; hoſtis vero non ante, quam pax introducatur & confirmetur eosdem dimittere vult, jam quæritur: An potius pacem debeamus cum hoſte facere nobis inutilem & non profitabilem, ut ita loquar, quo redimantur captivi? An vero melius ſit bellum proſequi & captivos tyrannidi hoſtium exponere? Fateor hanc eſſe quaeſtionem non inutilem, præſertim hiſce temporibus

Digitized by Google

ribus calamitoſis, ubi omnia bello repleta ſunt. Verum quid ad hanc quæſtionem reſpondendum ſit, fere dubito. Hoc tamen probabilius eſſe duco, ſi contingat captivos ejusmodi magni eſſe nominis, v. gr. Duces Exercituum, qui rerum ſuarum geſtarum gloria totum fere terrarum orbem impleverint, quod eo caſu utique ſatius ſit pacem cum hoſtibus facere, quam tales Heroas non redimere: Idque eo magis, cum conſtet, auream pacis ſerenitatem optabiliorem eſſe belli calamitate. *l. unic. in pr. C. de caduc. tollend.* & una pax innumeris triumphis ſit potior, imo melior tutiorque ſit certa pax, quam ſperata victoria, uti ait Livius *lib. 30.* & Cicero *l. 7. Epiſt. ad Atticum 14.* aſſerit, etiam injuſtam pacem utiliorem eſſe, quam juſtiſſimum bellum. Hinc aſſero hoc noſtro caſu pacem faciendam eſſe. Quamvis non diffiteamur, quod vulgo parum firmitatis in ejusmodi pace ſperetur. Temporis enim cauſa paciſci, absque ſerio propoſito inter ea non eſt, quæ probari debent. Unde cum *A. R. S. 1379.* inter Ludovicum Flandriæ tunc temporis Comitem & Gandenſes pax conveniſſet, prudentiores pacem non fore diuturnam ominantes, initam ab eo (quod verum erat) Nobilium liberandorum cauſa dixerunt apud Pontum Heuterum Rer. Burgund. *Lib. 2. c. 8.* Nec fefellit eos augurium, ut ex hiſtoria conſtat.

Th. VII. Pergo ad aliam æque non inutilem quæſtionem, tractans de cadaveribus captivorum, an ſcilicet cadavera talia repetens ante hoſti teneatur perſolvere aliquam pecuniæ ſummam? Et certe videtur hoc ſaltim apud barbaros ne quidem omnes eſſe in uſu: Quum & illis natura dictet ſuum jus, nec usque quaque ſinat eſſe feros. Memorabile exemplum habemus in expeditio-

ditione Africana, quam ſuſcepit Sebaſtianus Rex Luſitaniæ ſeu Portugalliæ; hic cum ſuperiori ſeculo in Africa prælians cecidiſſet, & de redimendo corpore ejus cœptum eſſet agitari, Hamotes Rex Barbarorum, negavit ſe eum eſſe Regem, qui ex cadaveribus lucrum ſive pretium acciperet. Vid. Thuanus *lib. 65. anno 1578.* Certe dictum non ex barbaro, ſed Chriſtiano ore profectum. Ceſſant enim omnia morte, omnisque odiorum materies evaneſcit. Unde offerenda potius, quam concedenda talia defunctorum corporis hoſti eſſe puto juxta Poëtam:

Nullum cum victis certamen & æthere caſſis.

Et certe natura ipſa ſive inſtinctus naturæ dictitat cuilibet, hominem ad imaginem Dei conditum etiam poſt mortem honeſtius tractare, quam eum defenſionis jam incapacem cujuslibet injuriæ exponere. Videre licet hoc ipſum quodammodo etiam in animalibus, ratione omni deſtitutis, nempe brutis; nonnulla illorum aliquam quaſi reverentiam erga mortuos ſuos habere. Ita de formicis teſtantur Phyſici, quamvis mortuos ſuos in cavernis nequaquam patiantur propter munditiem, cui hoc animal præ reliquis deditum, tamen nec temere eos quoque abjiciant; ſed in vicinia non procul à cavernis eos ſepeliant, idque facere proximiores, ſicuti filii parentes in loco aliquo honeſto ſeu monumento familiæ. Vid. Frantzk. *hiſtor. Animal. p. 5. c. 8.* ubi hoc morale inſuper addit: Quod liceat quandoque inter animalia rationalia nempe homines reperire, qui non pietatem hanc propinquis ſuis, nedum peregrinis ſive extraneis præſtent eoque omni jure brutis ipſis deteriores eſſe cenſendos, cum non memores ſint illius:

Pugna

Digitized by Google

Pugna ſuum finem cum jacet hoſtis habet.

Ex hiſce facillime videre poſſumus & jure naturæ conveniens eſſe, ut mortui honeſte ſepeliantur, & nulla injuria afficiantur, quod autem facile accidere poteſt, ſi in uſu eſſet captivum mortuum demum pretio quodam redimere. Deteſtator itaque eorum facinus, qui hoc adhuc perpetrantur, nec erubeſcunt, ex cadaveribus etiam lucrum captare illo Imperatore dicentes: Lucri bonus odor eſt ex re qualibet.

Th. VIII. Hac quæſtione examinata adhuc alia ſeſe offert examinanda, ſcilicet: An captivus ex ea pecunia, quam clam ſecum habet, ſe ab hoſtibus redimere ac liberare poſſit? Diſtingvendum hoc caſu puto, num Chriſtianus a barbaro & vice verſa capiatur, quod tunc, quia eo ipſo ſervus fit & omnia, quæ habet, ſunt in poteſtate victoris, ſe redimere non valeat: Sin autem accidat, Chriſtianum ab æque Chriſtiano capi, eo caſu utique poteſt ex pecunia ſecum occulta ſe redimere, ratio in eo latitat, quia nimirum inter Chriſtianos ſervitus in totum hodie eſt ſublata, & qui agit cum captivo, ut ſe liberet, is pretio, quod victor ſtipulatur, ſe ſaltim contentum fore declarat, ut adeo poſſeſſionem pecuniæ ac rerum, quas alias cum perſona nactus erat, amiſiſſe videatur. Vid. *l. 3. §. 6. ff. de acquir. vel amitt. poſſ.* Add. H. Grot. *de J. B. ac P. lib. 3. c. 21. §. 28.* Huc facit quoque memorabile exemplum apud Martin. Bariletum in vita Scanderbegii *lib. 7.* quo Lectorem brevitatis ergo remitto.

Th. IX. Ut autem ad alia perveniam; notandum erit, quod liber homo captus, ſi vel ſuis nummis ſe redimat vel propinquorum, ſtatum priſtinum confeſtim recipiat *arg. l. 17. C. de poſtlim. reverſ.* donatio enim hic

præ-

Digitized by Google

præſumitur proximitatis & affinitatis ratione. Alciat. *l. 1. præſumpt. c. 32. add. l. 27. §. 1. l. 34. de negot. geſt.* At ſi alienis nummis ab hoſtium poteſtate liberatus ſit, an tunc ſervitutis jugo redemtus eximatur, nec ne, difficile plane dictu eſt, adeo LL. Civiles mirum in modum inter ſe repugnant. Mihi perplacet affirmativa ſententia D. Simonis *in præſid. Academ. part. 2. diſſ. 12. de poſtlimio* §. 29. quo lectorem brevitati ſtudens remitto. Quid autem juris, an pretium conventum etiam ante mortem à captivo non ſolutum ab herede debeatur? Videtur diſtinctione reſpondert poſſe, ita, ut ſi in carcere mortuus ſit captivus, eo caſu nihil debeatur, ratio in eo eſt, quia promiſſo inerat conditio, ſi liberaretur; jam vero notiſſimum eſt, quod mortuus non liberetur: Sin autem captivus mortuus ſit, cum in libertate jam dum eſſet, tum demum debetur ab herede & jure ab ipſo poteſt exigi, ratio eſt, quia jamdum lucratus erat id, pro quo promiſſum erat pretium. Vid. Grotius *de J. B. & P. l. 3. c. 31. §. 29.*

Th. X. Q. An is, qui pecunia ſua debitorem ab hoſtibus captum redemit, privilegio prælationis gaudeat in concurſu creditorum? Et certe primo intuitu videbatur dicendum quod ſic, ratio in eo eſt, quia hoc modo conſervatus eſt debitor, alias forſan periturus, ſi in poteſtate hoſtium permanſiſſet, non abſque magno incommodo univerſorum Creditorum, qui ſolutionem debiti ab ipſo efflagitant. Verum enim vero rectius dicendum, quod hoc privilegio non gaudeat creditor, quia notiſſimum eſt, bona debitoris etiam abſentis apud hoſtes per curatorem bonorum poſſe adminiſtrari, imo facultates ejus, unde creditoribus ſatisfaciendum, bene per adminiſtrationem conſervari poſſe. Hoc tamen negari non poteſt,

E quod

Digitized by Google

quod ejusmodi creditor privilegio perſonali ſit munitus; idque magis, quia iniquum foret, eum, qui pecunia ſua debitorem redemit ab hoſtibus, & eo ipſo magnum pietatis officium exercet, ſine ſua culpa damnum ſentire. Si enim creditor, qui alimenta præſtitit, præfertur creditoribus chirographariis ſine diſcrimine. vid. Matth. Berlich. *p. 1. concl. 69. n. 7.* multo magis pecunia, quæ pro redemtione captivi ſolvitur ab hoc privilegio excipienda non erit, quippe qua debitor non minus in ſtatu pacifico conſervatur, quam cibo corpus ſuſtentatur. Et hoc multo magis procedit, ſi certum ſit, creditorem non lucri ſui cauſa, ſed amore juvandi debitorem pecunia ſua redemiſſe. Vid. Carpzov. *part. 3. deciſ. 297. num. 15.* Brunnemann. *lib. 3. t. 1. qu. 22.* Add. Hahnius *ad Weſenbec. ad tit. ff. quæ res pign. vel hypothec. dat. obligar.* ubi hanc ſententiam præjudicio quodam confirmat. Interim notetur *l. 2. in pr. l. 8. l. 11. l. 13. C. de poſtlim. reverſ. & redemt.*

CAPUT V.

De Effectu.

SUMMARIA.

I. Effectus redemtionis captivorum deſcribitur. II. Jura quæ amittebantur per captivitatem, enumerantur. III. Per redemtionem omnia jura captivus liberatus recipit. Quæritur, an redemtio captivorum priſtinis etiam temporibus fuerit in uſu.

Th. I.

Effectus redemtionis captivorum eſt, ut eo ſtatim tempore captivus, quo liberatus fuit, inque ſtatum liberum poſitus, omnia jura civitatis, quæ amittebantur per capti-

captivitatem, recipiat. Videamus itaque, quæ tandem jura amittantur per captivitatem, quia iis bene perceptis facillime etiam perſpici poterunt, quid recipiat.

Th. II. Primo itaque jure Romano amittebatur patria poteſtas *l. 12. §. 1. l. 22. §. 2. ff. de capt. & poſtlim.* adeo, ut captivo quoque per filiumfamilias nihil adquiratur. *arg. l. cit. 12. §. 1. l. cit. 22. §. 2. ff. dict. tit. l. 9. ff. de caſtrenſ. peculio.* (II.) Per captivitatem diſſolvebatur matrimonium. *l. 1. ff. de divortiis.* quod tamen mutatum eſt *Nov. 117. c. 11.* ubi exceptio quædam reperitur: Nam ſi certum eſt, captivum ſeu captivam adhuc vivere, eo caſu nullum eſt dubium, quin matrimonium adhuc ſubſiſtat *arg. Novell. 22. c. 7. l. 6. ff. de divortiis.* (III.) Captivus teſtamentum facere non poterat. *§. ult. Inſt. quib. non eſt perm. fac. teſt. l. 16. ff. qui teſt. fac. poſſ. l. 8. pr. eod. tit. l. 32. de R. J.* ne quidem jure militari. *l. 10 ff. de teſtam. milit.* Hæreditas enim & teſtamentifactio ſunt juris publici *l. 3. ff. qui teſt. fac. poſſ. l. 1. pr. ff. ad L. Falcid.* imo nec teſtamentum à captis in captivitate factum, ſi reverſi fuerint, convaleſcit. *d. §. ult. Inſtit. quib. non eſt perm.* (IV.) Captivi habebantur, ut ſervi pro nullis. *l. 23. ff. de R. J.* ita ut etiam quadrupedibus exæquarentur, uti conſtat *ex l. 2. §. 2. ff. ad L. Aquil.* nullam perſonam habebant & nullam injuriam, ſi quædam ipſis inferebatur, patiebantur. *§. ſervis. Inſt. de injuriis.* interfici poterant à Dominis *l. 1. §. 1. ff. de his qui ſunt ſui vel alien. jur.* æſtimabantur vulgariter 20. aureis *l. 1. C. de commun. ſerv. manumiſſo.* nulla eorum propria erat agnatio nec ex eorum contubernio aliqua contrahebatur. Vid. Vinnius *ad princ. Inſt. de Nupt.* (V.) Ut uno verbo me abſolvam: Cives noſtri capti ab hoſtibus barbaris eodem

 modo

Digitized by Google

modo momento civiliter mori intelliguntur. *l. 10. in pr. ff. de capt. & poſtlim. reverſ.* imo ipſis comparantur mortuis *l. 50. in fin. ff. de condit. & demonſtrat.* civitatem & libertatem amittunt §. *1. Inſt. de capit. demin. l. fin. ff. eod. tit.* Unde etiam uxores, quarum mariti in captivitate, ſunt inſtar viduarum gaudent beneficio. *l. unic. C. quand. Imper. in pupill. & viduas &c.*

Th. III. Ex his ſatis ſuperque conſtare cuilibet poteſt, quantis miſeriis & ærumnis obnoxii fuerint captivi, & quænam jura amittebantur Jur. Rom. per captivitatem. Hinc factum ut paulatim inter gentes ſive imitamine gentis ad gentem redemtio captivorum introducta fuerit, mediante qua omnia jura, quæ alias uti dictum per captivitatem captivi amittebant, redemti rurſus accipiebant. Hoc autem ita accipiendum non eſt, ac ſi redemtio captivorum priſtinis temporibus non fuerit in uſu, nequaquam: Sed ita, redemtionem captivorum in frequentiorem uſum paulatim veniſſe, cum ſervitus deſveta eſſet, & captos citra cauſam mactari contra humanam æquitatem & præceptum Chriſti acriter pugnet.

CAPVT VI. ET VLT.

De Affinibus & Diſſentaneis.

SUMMARIA.

I. Obſides ſolutione à Principali facta liberantur. II. Poſtliminio reſtituti priſtina jura recuperant. III. Liberati à Latronibus priſtinam conditionem recipiunt. Si quis alicui ſe obligaverit, vel aliquid dederit, ut ſe à vi hoſtium eriperet, non poteſt actionem quod metus cauſa inſtituere. IV. Contraria redemtioni eſt captivitas perpetua. Quid juris, ſi univerſitas ſit capta.

Th. I.

Th. I.

Inter Affinia referuntur *Obſides*, ob fidem patriæ præſtandam ita dicti, in poteſtatem recipientis, pro obſervandis pactis vel fœderibus traditi Petr. Bellin. *in tr. de re milit. tract. tom. 16. pag. 371.* quorum originem Gentium juri, ſicuti bellorum, ſervitutum & poſtliminiorum adſcribit Bald. *in l. 2. verſ. numquid Obſides. C. d. patrib. qu. fil. diſtrax.* quos ſoluto debito impletisque pactorum conditionibus, liberari naturæ & gentium legibus conſentaneum eſt; hæc quippe, inquit Lebleu *diſſertat. de Obſidibus ac in eos jure, th. 50.* hypothecarii nexus indoles eſt, ut mediante debiti ſolutione, vel alia vim ſolutionis obtinente ſatisfactione extinguatur; ſcilicet ſi integralis facta ſit ſolutio, alias in ſtatu ſuo remanſura hypotheca, pro ſumma reſidua, etiamſi minima *l. 13. §. etiam ff. d. pignor. & hypothec.* Mercural. Merlin. *tr. d. pignor. & hypoth. lib. 5. tit. 1. qu. 1. & ſeqq.* rem illuſtri firmat exemplo de Buſſieres *Hiſtor. Franc. lib. 16. pag. 353.* ubi ait: *Iis feliciter feſtinatis, liberorum traditio in aliquot menſes, & ſequentem annum dilata eſt, Prati Cancellarii turpi avaritia atque Hiſpanorum neceſſaria cavillatione. Etenim Pratus cudi juſſerat nummos, quos Hiſpanis ſolveret, ex auro impuro, fraude indigna Regis fide & amplitudine; nec ideo Hiſpanis impoſitum, imo fraus magna infamia in apertum producta eſt; ſingulis nummis ab aurificibus tentatis; repertumque eſt, deceſſionem quadraginta millium aureorum factam, quam ſupplere novo auro oportuit. Tunc liberi Regii reſtituti. Ad Bebobiam amnem, eadem ceremonia, qua dati fuerant in amne medio, numerato & appenſo auro, permutantur.*

Th. II. Ab hoſtibus juſto bello capti, deinde recupe-

cuperati poſtliminio in priſtinum ſtatum reſtituuntur, ita ut quæ bello amiſſa ſunt, pro non amiſſis habeantur, & omnia jura, quæ per captivitatem amiſerunt, recuperentur, dum tamen ea integra inveniantur. *l. 19. §. 10. ff. de captiv. & poſtlim. reverſ.* fingit enim jus poſtliminii, eos ſemper in civitate fuiſſe, ſemperque liberos habuiſſe in poteſtate. Excipiuntur illi, qui armis victi hoſtibus ſe dederunt *l. 17. d. t.* quia pactiones cum hoſtibus factæ valent jure gentium, Hoſtes qui ſunt, inquit Grotius *d. jur. bell. & pac. lib. 3. c. 19. §. 1.* homines eſſe non deſinunt. Nec adverſus eos eſt poſtliminium, qui licet reverſi fuerint, animum iterum hoſtes adeundi habent *l. 5. §. 3. l. 12. §. 9. d. t.* Item ii, qui hoſtibus dediti revertuntur, nec à ſuis recipiuntur *l. 4. eod.* nec non *Transfugæ*, quos deteſtatur jus civile Romanorum, nec dignos beneficio poſtliminii judicat *v. l. 19. §. 1. d. t. l. 14. ex quib. cauſ. maj.* ſuppliciis potius afficiendi *l. 3. §. 10. l. 7. d. re milit.*

Th. III. Liberati à *Latronibus* à vinculis & ſqualore ſive pecunia ſe liberaverint, ſive effugerint, priſtinam conditionem recipiunt. Et ſi quis alicui ſe obligaverint vel aliquid dederit, ut ſe à vi hoſtium eriperet, naſcitur obligatio ex innominato contractu, do ut facias, modo requiſita iſtius adſint; ſi vero ſimplex ſit promiſſio, naſcitur obligatio naturalis, plena tamen. Nec obſtat, quod dederit propter vim; videtur enim mercedem liberationis accipere.

Th. IV. Contraria eſt Redemtioni perpetua *Captivitas perſonarum*, quæ jure gentium ſervos facit. Univerſitate tamen capta & victa ſubditi non fiunt ſervi: jurisdictio tamen illo caſu & imperium victori acquiritur, ut & alia civitatis jura & actiones *arg. l. 118. d. R. J.*

COROL-

COROLLARIA.

1.

Fratrum & Sororum liberi illæſa conſcientia matrimonium inter ſe contrahere poſſunt.

2. Q. An receptatores rerum furtivarum eadem, qua fures ipſi afficiendi pœna?

3. Q. An mandans aliquem vulnerari expreſſa hac conditione adjecta, ne occidat, ſi mandatarius interficiat, pœna homicidii ordinaria teneatur?

4. Q. Libellus famoſus dicendus, ſit ſi eidem nomen adſcriptum & an tum pœna famoſi libelli locum habeat?

5. A Chriſtiano Judæo legatum in teſtamento relinqui poteſt.

6. Sacerdos Secreta Confeſſionis in loco pœnitentiali (im Beichtſtuhl) ſponte ſibi facta revelare certo modo poteſt & non poteſt.

7. Homicidium amoris æſtu inter corrivales commiſſum extra ordinem puniendum eſt.

8. Captivam aut ſervam nullo jure ſtuprare licet.

9. Non eſt veroſimile ad torturam indicium, ſi cadaver hominis interfecti in præſentia ejus, qui

qui de homicidio illo ſuſpectus eſt, ſangvinem effundat.

10. Si Parentes & Liberi ſimul in bello, ruina, naufragio, perierunt, quæritur? An Parentes, an liberi prius mortui cenſeantur? Diſtingvendum.

11. Stigmata in Corporibus Sagarum reperta non præbent indicium ad torturam.

12. Par in parem non habet imperium.

13. Rex Romanus omnibus Europæ Regibus præferendus eſt.

14. Nobiles à Potentiſſimo Electore Brandenburgico in Pruſſia creati, ubique locorum pariter, ut alii Nobiles exteri, pro talibus reputandi ſunt.

SOLI DEO GLORIA.

46114758O2

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google